

Beslutningsnotat

Udsendt 27-05-2026

Bestyrelsesmøde i Nationalparkbestyrelsen den 12-05-2026

Mødested: Hotel Dagmar, Torvet 1, 6760 Ribe

Deltagere:

Formand	Flemming Just
Varde Kommune	Sandie Eis Ravn
Esbjerg Kommune	Henning Ravn
Fanø Kommune	Mille Renée Larsen
Tønder Kommune	Karen Inger Refslund Andersen
Danmarks Naturfredningsforening	Inger Jensen
Friluftsrådet	Birgitte Loeff Schmidt
Dansk Ornitologisk Forening	Boris Schønfeldt
Digelagene	Morten Sextus
Danmarks Jægerforbund	Jan Holm
Danmarks Sportsfiskerforbund	Henning Haahr Pedersen
Landbrug & Fødevarer	Esther Hoftijzer
Naturstyrelsen	Peder Bach Thøgersen
Nationalparkrådet	Anne Marie Ludvigsen
Nationalparkrådet	Jens Lorenzen
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen
Nationalparksekretariatet	Bettina Munch

Punkter på dagsordenen

Dagsorden punkt 1 - Velkomst og godkendelse af dagsorden - Beslutningspunkt (5 min.)

Sagsfremstilling:

Flemming Just byder velkommen og dagsordenen godkendes.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen godkender dagsordenen.

Notat:

Flemming bød velkommen og berettede om afbud til mødet.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte dagsordenen.

Dagsorden punkt 2 – Økonomi: Regnskab 2025 og budget 2026-2029 - Beslutningspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Sekretariatet fremlægger først regnskabet år til dato. Derefter budget for 2026-2029. Den væsentlige forskel på det fremlagte budget i februar og vedlagte er præcisering i enkelte projekters budgetter, herunder at vi har fået VaBene-rapportering periode 1 afsluttet og er i gang med periode 2, at vi har fået økonomital på SER Ensian Blåfugl (Society of Ecological Restoration, Microsoft), at vi ikke er lykkedes med LIFE4Rivers-ansøgningen. Der er også et efterslæb på præcist økonomisk overblik på enkelte aktiviteter, hvilket skyldes Mariannes sygemelding i det meste af 2025 og langsom indfasning i 2026, men hvor der nu samles op projekt for projekt.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen godkender budget 2026-2029.

Notat:

Peter Saabye Simonsen viste kort regnskabet år til dato. Der er størst forbrug på naturaktiviteter og dermed flugter regnskabet med den strategiske linje, som bestyrelsen lagde for nogle år tilbage, at der skal være mere fokus på natur, som favner 4 ud af 10 målsætninger i lov om nationalparker, mens andre indsatsområder typisk favner 1-2 målsætninger.

Intentionen er stadig at forbruget skal flyttes til tidligere på året, så der undgås for mange faktureringer i november og december.

Bestyrelsen efterlyste en kolonne med procentuelt forbrug år til dato målt i forhold til budget.

Der blev spurgt ind til, hvorvidt den økonomiansvarlige på sekretariatet samt økonomisystemerne er oppe at køre på fuldt blus. Sekretariatets økonomifunktion kører næsten 100%, men vi er udfordrede af at nationalparkerne ikke har fuld adgang til ledelsesinformations-systemerne.

Derefter blev budgettet fremlagt meget kort, da der ikke, jf. sagsfremstillingen og ledelsesorienteringen, er andet end mindre justeringer siden sidste budgetfremlæggelse.

Udgifter til skibet, trods salg, skyldes afsatte midler til ture for forskere og andre.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte regnskabet år til dato og budgettet for 2026-2029.

Sekretariatet skal se på, om det er muligt, at det procentvise forbrug kan fremgå på regnskab og budget fremadrettet.

Dagsorden punkt 3 – Forretningsorden for Nationalparkrådet – Beslutningspunkt (20 min.)

Sagsfremstilling:

Bestyrelse har bedt rådet om at gennemgå forretningsordenen for rådet. Det har rådet arbejdet med og der foreligger forslag til justeringer af forretningsordenen, som er markeret med gult i teksten. Rådet fremkom desuden med forslag - efter drøftelser i grupper - som der er forskellige syn på. Det indebærer, at bestyrelsen skal forholde sig til de gulmarkerede justeringsforslag og de forslag, som rådet ikke var helt enige om, og på den baggrund godkende forretningsordenen for rådet.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter forretningsorden for rådet

Notat:

Formanden for nationalparkrådet, Jens Lorenzen, efterlyste i det fremsendte bilag, at alle justeringer skal indgå. Der manglede et par justeringer, som blev besluttet 3. december 2025. Det er derfor ikke muligt for bestyrelsen at diskutere mulige ændringer eller godkende forretningsordenen. Der er behov for, at der arbejdes videre med forretningsordenen i rådet, så det er lettere for bestyrelsen at godkende rådets ønsker til ændringer.

Kommissorierne til de fire udvalg var på første udkast til dagsorden for dagens møde. Det er besluttet, at de kommer på bestyrelsesmødet til september.

Beslutning:

Forretningsordenen for rådet gennemarbejdes af rådsformanden og sekretariatet og fremlægges på bestyrelsesmøde i september. Der vedlægges et gennemarbejdet dokument til godkendelse samt den tidligere udgave, så det er muligt for bestyrelsen at se ændringerne.

Dagsorden punkt 4 - Nyt fra bestyrelsen – Orienterings- og beslutningspunkt (40 min.)

Sagsfremstilling:

Der er orientering fra de enkelte udvalg og projekter herunder:

- Status på partnerprogrammet v/Birgitte Loeff Schmidt
- Status på Vadehavets Formidler Forum v/Birgitte Loeff Schmidt
- Status på kulturudvalget v/Sandie Eis Ravn
- Status på naturudvalget v/Boris Schønfeldt
- Status på forskningsudvalget v/ Flemming Just
- Status på græsning v/Esther Hoftijzer
- Status på regulering af prædatorer v/Jan Holm
- Status på Mitvadehav.dk v/Annemarie Ludvigsen
- Status på det trilaterale samarbejde, Wadden Sea Board, v/Flemming Just
- Status på samarbejdet mellem Danmarks Nationalparker og styrelserne v/Flemming Just

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen tager orienteringerne til efterretning.

Notat:

De forskellige udvalg kom med statusopdateringer på arbejdet i udvalgene siden sidste møde.

Partnerudvalget har afholdt årets store Partnerdag, som var en rigtig fin dag og med positive tilbagemeldinger og der arbejdes fortsat på genansøgninger af medlemskab med afsæt i de nye krav om bæredygtigheds-tiltag. Partnerudvalget vurderer, om den enkelte lever op til de nye kriterier.

Vadehavets Formidler Forum arbejder godt i de nye arbejdsgrupper. For øjeblikket er der særligt fokus på at lave en del undervisningsmateriale og på det kommende arrangement "Vadehavets store fugletræk". Samarbejdet med nationalparken omkring Code of Conduct er også godt i gang.

Kulturudvalget har ikke afholdt møder siden sidst. Det forventes, at der kommer gang i kulturudvalget med ansættelsen af den nye kulturmedarbejder. Der blev sat fokus på kunststillingen Wadden Tide, som netop er åbnet i Blåvand (4. maj – 20. september).

Naturudvalget har ikke afholdt møde siden sidst. John Frikke er udtrådt og den nye naturkonsulent træder ind i stedet.

Forskningsudvalget har afholdt årets Forskningsdag med rekordstor tilmelding og evalueringen af dagen er meget positiv.

Græsningsforeningen har afholdt generalforsamling. Formanden Jens Okholm er stoppet og Ole Andreasen er tiltrådt som ny formand. John Frikke indtræder som nyt bestyrelsesmedlem. Der har været afholdt flere møder for at kortlægge nye muligheder.

Regulering af prædatorer går fortsat godt. Der er ansat en ny reguleringskonsulent, Torben Wollesen. Jan Holm berettede om lidt spænding ved Kongeåen, hvor der er forskellige interessenter med skarpoptrukne fronter.

Trilateralt arbejdes der på overtagelse af formandskabet ved den kommende Ministerkonference. Der har været en del kritik af det danske formandskab fra de andre to lande, hvor især Tyskland har været kritisk i forhold til det danske engagement i det trilaterale samarbejde. Danmark har dog gjort en fin indsats ift. den kommende deklaration, hvor man glæder sig til, at Holland overtager formandskabet. De er meget ambitiøse. Der er kommet en ny hollandsk rapport, som fremhæver, at den menneskelige aktivitet overgår, hvad Vadehavet på en naturlig måde kan optage, og det hollandske formandskab vil adressere behovet for en indsats. Den danske stakeholder-repræsentant i Wadden Sea Board, udpeget af Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet, bliver udvalgsformand Mikkel Ammitzbøll (SF) fra Esbjerg Byråd, medens udvalgsformand Preben Friis Hauge (V), Varde Byråd, bliver suppleant.

Ifølge den kommende Ministerkonference vil deklarationen ikke blive skrevet under, da der ikke er udpeget en minister. Flemming, Peter og andre fra sekretariatet deltager ved udvalgte aktiviteter.

Beslutning:

Bestyrelsen tog orientering til efterretning.

Bestyrelsen inviteres til at deltage virtuelt ved oplægget om "Jagt ved Vadehavet" på rådsmødet d. 16. juni 2026.

Dagsordenspunkt 5 – Nyt fra sekretariatet – Orienteringspunkt (25 min)

Sagsfremstilling:

Sekretariatet har udarbejdet en ledelsesorientering, som samler op på sekretariatets økonomi, organisation, kommunikation og aktiviteter siden bestyrelsesmødet i februar. Der er gang i en række projekter, ligesom der organisatorisk er forandringer. Bestyrelsen kan stille spørgsmål til ledelsesorienteringen.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen tager ledelsesorienteringen til efterretning.

Notat:

Peter fortalte kort om ændringer i medarbejderstaben på sekretariatet. Anne og John er stoppet og Jens stopper til september, og der er derfor ansat tre nye medarbejdere.

Conny Brandt er ansat som naturkonsulent. Hun tager mange af Johns opgaver og arbejder pt. især på Ensian Blåfugl projektet og andre projekter og netværk.

Mette Slyngborg er ansat som kulturkonsulent. Hun tager mange af Annes opgaver på kultur og verdensarv, især Vadehavets Stednavne, Klimaarvsprojekt på Mandø og Wadden Tide.

Torben Wollesen er ny reguleringskonsulent. Han er kendt af "korpset" af jægere og kender til regulering og har arbejdet med regulering flere steder og har ledelseserfaring. Han overtager Jørns opgaver og lidt til, da han har fået flere timer.

Det forventes, at Søren flyttes mere over på Jens opgaver til september og beholder det overordnede ansvar for partnerprogrammet. Bettina forventes at gå lidt op i tid til september.

Bestyrelsen kommer til at møde de nye medarbejdere løbende, men de skal lige have lidt tid til at komme ind i opgaverne og det store netværk.

Beslutning:

Bestyrelsen tog ledelsesorienteringen til efterretning.

Dagsordenspunkt 6 – Oplæg ved Forskningsudvalgets formand - Orienteringspunkt (45 min)

Sagsfremstilling:

Forskningsudvalget arrangerer nationalparkens årlige Forskningsdag med succes. Succesen kan opgøres i fremmødte, form og indhold. Se evaluering, bilag 6.1. Forskningsudvalget har udtrykt ønske om at komme tættere på bestyrelsen. Hvad det indebærer vil formanden for forskningsudvalget, Karsten Laursen, sætte ord på. Dernæst vil Karsten Laursen med sin lange og tunge erfaring med forskning i Vadehavets natur sætte ord på den trilaterale Vadehavsforskning, herunder hvordan Danmark har bidraget og bidrager. Undervejs vil der være mulighed for at bestyrelsen kan stille spørgsmål, ligesom indlægget skal diskuteres.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen diskuterer oplægget og tager til efterretning.

Notat:

Karsten Laursen, formand for forskningsudvalget, holdt oplæg omkring udvalgets arbejde og uddybede enkelte indsatsområder og projekter og efterspurgte, hvordan bestyrelsen og udvalget kan arbejde tættere sammen og gøre brug af hinanden.

Der blev spurgt ind til, hvilke problemer forskningsudvalget særligt ser, at bestyrelsens fokuserer på. Og Karsten Laursen fremhævede særligt: reduktion af kvælstof, græsning af strandeng, beskyttelse af ynglefugle og den menneskelige udnyttelse af sårbare naturområder (flere vil ud og opleve den unikke natur – der hvor de er alene).

Der blev spurgt ind til, om det forventes, at flere studerende vil undersøge virkningerne af Den Grønne Trepart. Karsten Laursen forventer klart flere projekter om den biodiversitet, der kommer som konsekvens af

DGT. Særligt fordi, der vil komme store udsving i målinger. De mål og prognoser, der blev lavet i 80'erne blev lavet, da fuglebestanden var på det højeste niveau, grundet den høje udledning af kvælstof. Nu skal vi vende os til at bestanden er på normalt niveau. Baseline var sat for høj, og man var ikke opmærksom på de processer, som kom ift. klima og forurening.

Evalueringsrapport af Forskningsdagen 2026.

Der har været positive tilbagemeldinger og der er ikke klager over, at prisen steg.

Næste forskningsdag er 26.02.2027. Og det er besluttet at nationalparkens frivillige ikke skal betale for at deltage.

Dagsordenspunkt 7 – Eventuelt (10 min)

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen har her mulighed for at komme med meddelelser mv.

Sekretariatet uddeler Årsrapport 2025.

Kort orientering om Naturalliance Vadehavet.

Notat:

Flemming orienterede om kommende årshjul for bestyrelsen. Det første møde på året vil have fokus på regnskab, og mødet i september vil have fokus på budgetter. Mødet i maj kan være en ekskursion i kombination med et kortere bestyrelsesmøde, og mødet i december vil indeholde et særligt emne, som vedtages på bestyrelsesmødet i september.

Emnet for årets fællesmøde i december kan være vadehavsår og bestandene i åerne – særligt laks.

Orientering om Naturalliancen

15. Juni Fonden, Den Danske Naturfond, Aage V. Jensen Naturfond, Klimaskovfonden samt Thisted og Jammerbugt Kommuner er gået sammen med Naturstyrelsen og Nationalpark Thy i en naturalliance.

Alliancen vil på sigt skabe Danmarks største sammenhængende naturområde indenfor et område på 150.000 hektar, der skal strække sig fra den sydlige del af Thy til den østlige del af Han Herred.

Fondene, som nu også omfatter Fugleværnsfonden, har sendt et tilsvarende oplæg til Naturstyrelsen, de fire Vadehavskommuner og Nationalpark Vadehavet om lignende tiltag ved Vadehavet. Formålet er at etablere en dialog mellem de store aktører som er i gang med at opkøbe og forestå arealoplægninger ved Vadehavet – Grøn Trepert, Signaturprojekt, LIFE Kongeå, LIFE Wadden Sea Birds, opkøb ved Vester Vedsted, opkøb i Tøndermarsken, opkøb på Rømø mv. – for at skabe overblik, sammenhæng og kommunikation. Det gavner fondene, de andre interessenter og ikke mindst lodsejere og lokale borgere. Peter Saabye Simonsen har foreslået, at nationalparken tager sekretariatet.

Bestyrelsen fandt henvendelsen interessant og kan godt se, at en sådan alliance kan bidrage lokalt, men også nationalt - både politisk og fundingsmæssigt.

Beslutning:

Bestyrelsen tog orienteringerne til efterretning.

Møderækken for 2027 udarbejdes i god tid og præsenteres på næste bestyrelsesmøde.

Sekretariatet indgår i arbejdet med Naturalliancen og fremlægger en model for en eventuel Vadehavsalliance på bestyrelsesmødet i september.